

Informacija apie Gerulių piliakalnį su gyvenvieta – A75KP (Gerulių k., Butrimonių sen., Alytaus r.)

Vilnius

2010-12-06

1991 m. parengtame Gerulių piliakalnio ir senovės gyvenvietės (AR-41) apsaugos zonų plane pažymėta 1,5 ha dydžio teritorija (žr. priedą). Su tokio dydžio teritorija Gerulių piliakalnis su gyvenvieta 1997-12-31 Kultūros vertybių apsaugos departamento direktoriaus įsakymu Nr. 380 įrašytas į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą (A75K).

2006-2007 m. Viešoji įstaiga „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“ Alytaus r. savivaldybės užsakymu atliko Gerulių piliakalnio su gyvenvieta žvalgomuosius archeologinius tyrimus. Tyrimų metu į V nuo piliakalnio, už tvencinio ir už nustatytos teritorijos ribų aptiktas gyvenvietės kultūrinis sluoksnis. Jis aptiktas ir į P nuo piliakalnio esančios sodybos sklype. Po tyrimų pasiūlyta patikslinti piliakalnio su gyvenvieta teritoriją (1).

2008 m. gegužės 14 d. ir 2010 m. spalio 6 d. Kultūros paveldo centro archeologai Jonas Balčiūnas, Algirdas Skrupskelis ir Arūnas Strazdas aplankė Gerulių piliakalnį su gyvenvieta (A75KP). 2008 m. išvykos metu gyvenvietės kultūrinis sluoksnis pastebėtas ir į R nuo piliakalnio, kitoje Butrimonių-Stakliškių kelio pusėje, bevardžio upelio kair. krante. Čia, ariamame sklype, žemės paviršiuje aptikta lipdytos keramikos grublėtu ir lygiu paviršiumi (žr. priedą 2 ir 3). 2010 m. išvykos metu gyvenvietės kultūrinis sluoksnis pastebėtas ir į ŠR nuo piliakalnio, kitoje upelio pusėje. Dar 1961 m. čia Adolfas Navarackas aptiko lipdytos keramikos grublėtu paviršiumi (2). Tačiau ši gyvenvietės dalis liko neįtraukta į 1991 m. sudarytą piliakalnio su gyvenvietę apsaugos zonos ribų planą.

Siūlome patikslinti Gerulių piliakalnio su gyvenvieta teritoriją, įtraukiant į ją 2006-2007 m. žvalgomųjų tyrimų metu ir 2008 m., bei 2010 m. žvalgymų metu aptiktas gyvenvietės dalis. Tokiu atveju piliakalnio su gyvenvieta teritorija padidėtų nuo 1,5 ha iki 3,7 ha.

Šaltiniai ir literatūra:

1. FEDIAJEVAS, Olegas. Gerulių piliakalnio su senovės gyvenvieta (A75K2P), Alytaus r., 2007 m. archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų ataskaita. Vilnius, 2008. *Lietuvos istorijos instituto rankraštynas*, f. 1. b. 4801, p. 13.

2. NAVARACKAS, Adolfas. Archeologiniai radiniai Gerulių piliakalnio gyvenvietėje. *Lenino keliu* (Jiezno r.). 1961, spalio 4; NAVARACKAS, Adolfas. Archeologinio paminklo pasas, 1961. *Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka*.

PRIDEDAMA:

1. Gerulių piliakalnio, vad. Zamkumi, Zamkeliu ir senovės gyvenvietės, respublikinės reikšmės archeologijos paminklo (AR-41) apsaugos zonų planas, 1 lapas.
2. Gerulių piliakalnio gyvenvietėje 2008 m. aptiktų radinių sąrašas, 1 lapas.
3. Gerulių piliakalnio gyvenvietėje 2008 m. aptiktų puodų šukių nuotrauka. 1 lapas.

Arūnas Strazdas

**Gerulių piliakalnio gyvenvietėje 2008 m. aptiktų
radinių sąrašas**

1. Šukė, lipdyta, grublėtu paviršiumi, šoninė, 5,5x4,2 cm dydžio, 0,9-1,2 cm storio, viršus ir vidus rusvos, molio masė pilkos spalvos
2. Šukė, lipdyta, grublėtu paviršiumi, šoninė, 4x4 cm dydžio, 0,6-1,3 cm storio, viršus ir vidus rusvos, molio masė pilkos spalvos
3. Šukė, lipdyta, grublėtu paviršiumi, šoninė, 3,7x2,8 cm dydžio, 0,6-0,9 cm storio, viršus ir vidus rusvos, molio masė pilkos spalvos
4. Šukė, lipdyta, grublėtu paviršiumi, šoninė, 3,5x3,2 cm dydžio, 1-1,2 cm storio, viršus rusvos, molio masė ir vidus pilkos spalvos
5. Šukė, lipdyta, grublėtu paviršiumi, pakraštėlis, 4,5x4,3 cm dydžio, 0,6-0,9 cm storio, viršus ir išorė rusvos, molio masė pilkos spalvos
6. Šukė, lipdyta, grublėtu paviršiumi, šoninė, 3,2x2,2 cm dydžio, 0,7-0,9 cm storio, viršus ir išorė rusvos, molio masė pilkos spalvos
7. Šukė, lipdyta, grublėtu paviršiumi, šoninė, 2,8x2 cm dydžio, 0,8-1,2 cm storio, viršus ir išorė rusvos, molio masė pilkos spalvos
8. Šukė, lipdyta, grublėtu paviršiumi, šoninė, 2,6x1,7 cm dydžio, 1-1,1 cm storio, viršus ir išorė rusvos, molio masė pilkos spalvos
9. Šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi, šoninė, 4,5x3,5 cm dydžio, 0,8-1,1 cm storio, viršus ir išorė rusvos, molio masė pilkos spalvos
10. Šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi, šoninė, 4,5x3,3 cm dydžio, 0,7 cm storio, viršus ir išorė rusvos, molio masė pilkos spalvos
11. Šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi, šoninė, 4x3,3 cm dydžio, 0,8-1,3 cm storio, viršus ir išorė rusvos, molio masė pilkos spalvos

Pastaba: sąrašo numeris atitinka nuotraukoje esantį numerį

Kultūros vertybės kodas:
A75K2P

Nr. 1 Pavadinimas Gerulių piliakalnio gyvenvietėje 2008 m. aptiktos puodų šukės

Fotografavo Arūnas Strazdas

Data 2010-12-07

SUDERINTA:

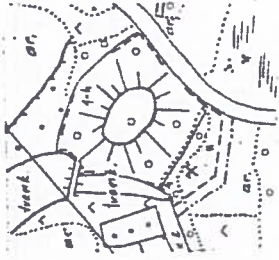
Vyriausioji žemėnaudos valdyba
K. Kristinaitytis

PATVIRTINTA:

..... rajono LUT
Vykdomojo komiteto 1989.02.12
Sprendimu Nr. ....

**Paminklo teritorijos
eksplikacija**

Žemės naudojimas	Plotas (ha)
Plevos	0,15
Miškes	1,36
Viso:	1,51

M 1:5000

SUDERINTA:

Rajono LUT VK pirmūnirko paveduotojas .....
Rajono kultūros skyriaus vedėjas .....
Rajono vyr. inž. žemėtvarkininkas .....
Rajono (miesto) architektas .....
LTSR Kultūros m-jos mokslinės metodinės kultūros paminklų
apsaugos tarybos archeologijos paminklų skyriaus
viršininkas ..... B. Dekanis

Butrimonių kolūkie atstovas .....

Ribas atžymėjo ir planą sudarė VISCHAGI Vekarų filialas

Partijos viršininkas ..... A. Petruškevičius
Inžinierius ..... A. Dumėšintė

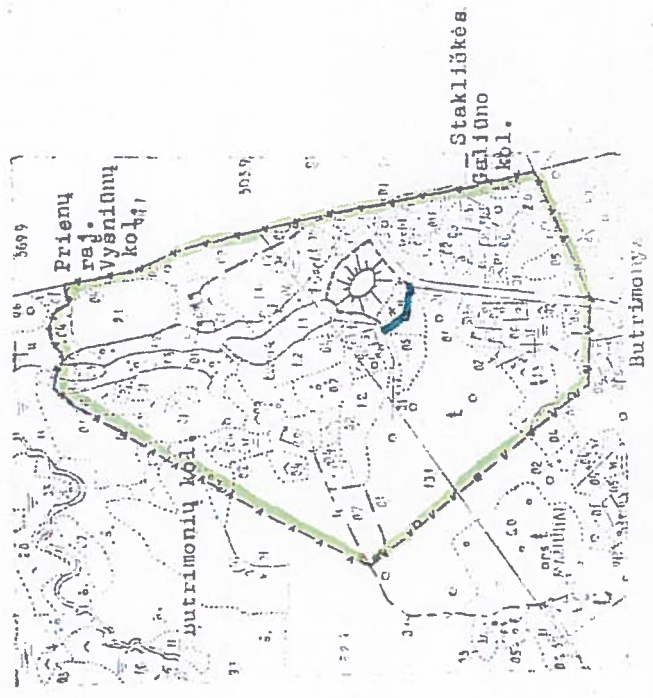
1989 m. lapkričio 02 d.

**IR SENOVĖS GYVENVIETĖS
GERULIŲ PILLAKALNIO, VAD. ZAKUMI, ZAKELIŲ
REIKŠMĖS ARCHEOLOGIJOS PAMINKLO (AR-41)**

**APSAUGOS ZONŲ
P L A N A S**

Alytaus raj. Butrimonių apyl. Gerulių km.
Paminklo teritorijos ir apsaugos zonų žemės naudojimas:
Butrimonių kol.

Kultūros vertybės kodas:
A75KP

M 1:10000
1 centimetre - 100 metrų

SUTARTINIAI ŽENKLIAI:

- Senovės gyvenvietė
- Piliakalnis
- Paminklo teritorija 1,5 ha
- Apsaugos zona 0,1 ha
- Saugomo gamtinio landšafto zona 43,9 ha

Atskleidžiama apsaugos zona
yra apsaugos nuo žemio paveldžio
zono, o reguliuojamo užstatymo,
saugomo gamtinio landšafto zonos
- vizualinės apsaugos zona.